

Dosar nr.2-5346/21

H O T Ă R Ă R E
În numele legii

22 noiembrie 2021
mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Gheorghe Stratulat
Grefier
Blanovschi

Mihaela

în sediul instanței, în ședință publică, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bîrnaz Ghenadie împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

1. La 15 martie 2021, Bîrnaz Ghenadie a depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral.
2. Prin cererea de chemare în judecată, s-a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil prevăzut de art. 6 pg. 1 CEDO, a cauzei nr. (3ra-360/2020, la 3-13/16(3-17/16, 3-1/17) (3-113/19 CA Chișinău) (3ra-306/2020), la cererea cu privire la anularea hotărârilor CSM nr. 607/25 și nr. 608/25 din 20 septembrie 2016, nr. 622/26 din 28 septembrie 2016 și nr. 623/26 din 29 septembrie 2016; încasarea prejudiciului moral de 50 000 lei.
3. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul Bîrnaz Ghenadie a indicat că a activat în calitate de judecător la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău. La 15 septembrie 2016, Procurorul General interimar (la acel moment) Eduard Harunjen, a emis ordonanța de începere a urmăririi penale în privința reclamantului în baza elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (5) art. 243 alin. (3) lit. b) Cod Penal.
4. Afirmă că la 20 septembrie 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a emis Hotărârea nr.607/25 cu privire la propunerea Președintelui CSM, Victor Micu privind examinarea în ședință închisă a sesizării Procurorului General interimar, Eduard Harunjen referitor la

eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința reclamantului. Prin această hotărâre s-a admis propunerea Președintelui CSM și s-a dispus examinarea în ședință închisă a sesizărilor referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința unor judecători și ex-judecători. Suplimentar, prin Hotărârea nr.608/25 cu privire la sesizările Procurorului General interimar, Eduard Harunjen, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința unor judecători și ex-judecători. Astfel, prin hotărârea în cauză, s-a eliberat acordul pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în privința reclamantului, inclusiv cu aplicarea măsurilor preventive.

5. Ulterior, la 28 septembrie 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a emis Hotărârea nr.622/16 cu privire la propunerea Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, Victor Micu, privind examinarea în ședință închisă a sesizărilor Procurorului General interimar, Eduard Harunjen, referitor la eliberarea acordului la pornirea urmăririi penale în privința unor judecători și ex-judecători. Prin hotărârea în cauză a fost admisă propunerea Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și s-a dispus examinarea în ședință închisă a sesizării Procurorului General interimar, Eduard Harunjen, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința reclamantului.
6. Succesiv se indică că, la 29 septembrie 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a emis Hotărârea nr.623/26 cu privire la sesizările Procurorului General interimar, Eduard Harunjen, referitor la eliberarea acordului la pornirea urmăririi penale în privința unor judecători și ex-judecători. Prin hotărârea vizată s-a eliberat acordul pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în privința reclamantului, inclusiv cu aplicarea măsurilor preventive.
7. Precizează reclamantul că la 05 octombrie 2016, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârilor nr. 6047/25 și 608/25, cererea fiind repartizată spre examinare judecătorului raportor, Oleg Sternioală.
8. Afirmă că ulterior, la 17 octombrie 2019, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea hotărârilor nr.622/26 și 623/26.
9. Prin Încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2016, acțiunea reclamantului a fost conexasă într-o singură procedură cu alte 13 cauze similare, atribuindu-i-se numărul (3-13/16) 3-1/17), ulterior cauza fiind transmisă Curții de Apel Chișinău pentru examinarea conform competenței atribuite în urma intrării în vigoare a Codului administrativ.
10. Susține că prin Încheierea din 07 iulie 2020, emisă de Curtea de Apel Chișinău, s-a respins cererea de accelerare a examinării cauzei depusă de reclamant, ca fiind neîntemeiată, odată ce nu au fost stabilite careva circumstanțe ce ar confirma existența

dubiilor ce ar prezenta pericolul încălcării termenului rezonabil de examinare a cererii înaintate de reclamanți.

11. Relevă că la 11 noiembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a respins ca neîntemeiate acțiunile reclamanților împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, privind anularea hotărârilor nr.607/25 și nr.608/25 din 20 septembrie 2016 și nr.622/26 din 28 septembrie 2016 și nr. 623/26 din 29 septembrie 2016 și constatarea încălcării art. 6 și 1 CEDO.
12. Subliniază că în perioada 12 noiembrie 2019- 27 februarie 2020, reclamanții au depus cereri de recurs împotriva Hotărârii din 11 noiembrie 2019, emisă de Curtea de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral. Curtea Supremă de Justiție a examinat cererile de recurs depuse, în perioadă de 9 luni de zile, amânând de câteva ori pronunțarea soluției de admisibilitate. Finalmente, la 23 septembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a emis o încheiere irevocabilă prin care cererile de recurs au fost declarate inadmisibile din motiv că nu sunt întemeiate.
13. Concretizează că de la data sesizării și până la emiterea unei decizii irevocabile au trecut aproximativ 3 ani și 11 zile, fapt ce denotă încălcarea dreptului reclamantului la judecare într-un termen rezonabil a cauzei.
14. Explică reclamantul că acest fapt se datorează nemijlocit instanțelor de judecată, prin tergiversarea examinării cauzei, mai exact, amânările nejustificate a ședințelor de judecată pe termeni exagerat de lungi, modificare neîntemeiată a completului care examina cauza, declinarea într-un mod arbitrar a competenței în vederea examinării cauzei, având în vedere că Curtea Supremă de Justiție a avut toată posibilitatea să finalizeze în termen rezonabil examinarea cazului, dar nu să aștepte intrarea în vigoare a Codului administrativ, care prevedea competența Curții de Apel Chișinău la examinarea cauzei.
15. Afirmă că prin tergiversările și amânările nemotivate a ședințelor de judecată reclamantului i-au fost provocate daune morale și irecuperabile. Pe marginea cauzei supusă examinării au avut loc cel puțin 35 ședințe de judecată, însă instanța de judecată nu a pronunțat o hotărâre, termenul de 3 ani și 11 luni este excesiv de mare, în sensul art. 6 CEDO și art. 192 alin.(2) Cod de procedură civilă. Mai mult, reclamantul a înaintat și o cerere de accelerare a examinării cauzei, aceasta fiind respinsă pe motive formale, fără a oferi o motivare credibilă.
16. Evidențiază că perioada examinării cauzei civile a cărei tergiversare se invocă, data începerii curgerii termenului se apreciază la ziua adresării cererii de chemare în judecată, la 04 octombrie 2016. Nemijlocit durata examinării cauzei de Curtea Supremă de Justiție în primă instanță, a fost de 3 ani și o lună de zile 04.06.2016 – 22.04.2019, pe parcursul căreia nu a fost soluționată cauza, fiind declinată competența către Curtea de Apel Chișinău, fapt ce a dus la etapa inițială, fiind constituit un nou complet de judecată, cu reluarea examinării de la început. Tergiversarea examinării cauzei a continuat și în

cadrul examinării la Curtea de Apel, prin amânarea ședințelor de judecată și abținerea nemotivată a judecătorilor de la examinare, fapte ce au generat durata examinării să se întindă la 6 luni și 20 de zile, 22.04.2019 – 11.11.2019.

17. Indică că durata examinării cauzei în fond depășește termenul de 3 ani și 7 luni, iar la general durata examinării constituie 3 ani, 11 luni și 19 zile (04.06.2016- 23.09.2020).
18. Consideră că litigiul din speța principală, nu a prezentat un grad înalt de dificultate, nefiind necesare efectuarea unor acțiuni suplimentare cum ar fi dispunerea expertizei, audierea martorilor ori efectuarea altor acțiuni de durată îndelungată. Respectiv din materialele dosarului nu rezultă o argumentare obiectivă a necesității examinării cauzei o perioadă mai îndelungată de 3 ani și 7 luni în instanța de fond.
19. În opinia sa, stagnarea examinării cauzei se datorează exclusiv instanțelor care au examinat cauza principală, prin modificarea completului de judecată, amânarea ședințelor de judecată, transmiterea cauzei conform noilor modificări ale legii speciale și a intrării în vigoare a Codului administrativ, privind competența în materia examinării cauzei.
20. Menționează că pe parcursul procedurilor judiciare a manifestat comportament activ, dând dovadă de cooperare receptivă cu autoritățile judecătorești, fiind prezenți la toate ședințele pe marginea examinării cauzei principale și efectuând cu diligență toate actele care le privesc.
21. Cu referire la aprecierea mizei pentru finalitatea procesului, reclamantul susține că este necesar de constatat existența unei semnificații speciale a obiectului speței racordate la situația dificilă în care au fost plasați aceștia. Circumstanțele ce justifică miza reclamanților este faptul că în urma hotărârilor Consiliului Superior a Magistraturii contestate, aceștia au fost suspendați din funcția de judecător iar în adresa acestora au fost dispusă efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, astfel fiind lipsiți în toată această perioadă de unica sursă de existență, iar într-un final, scoși de sub urmărire penală.
22. Pe cale de consecință, reieșind din cele elucidate, reclamantul apreciază prejudiciul moral cauzat, cuantificat la suma de 50 000 lei, sumă ce o consideră drept o recompensă justă și echitabilă pentru suferințele cauzate, fiind în corespundere cu sumele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare împotriva Republicii Moldova.
23. *Inter alia*, reclamantul își întemeiază acțiunea în baza următoarelor prevederi legale: articolele 4, 192, Cod de procedură civilă; articolele 27, 38 Cod administrativ; articolele 2, 3 din legea nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.
24. La 22 aprilie 2021, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a instanței, reprezentantul Ministerului Justiției, Alexandru Vicol, a depus referința la cererea de chemare în judecată, prin care solicită respingerea acțiunii ca nefondată.

25. În susținerea poziției invocate în referință, reprezentantul pârâtului a anexat raportul motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei în contencios administrativ remis de Curtea de Apel Chișinău și elucidează următoarele aspecte de fapt.
26. Din esența raportului motivat prezentat de către Curtea de Apel Chișinău, pârâtul consideră că în cauza dată nu se atestă careva motive de tergiversare a examinării cauzei civile, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept „tergiversare a examinării cauzei”, motiv din care nu pot fi reținute argumentele reclamantului în acest sens.
27. În această ordine de idei, reprezentantul pârâtului relevă că pe parcursul examinării cauzei, motivele ce au determinat prelungirea duratei procedurilor au fost neimputabile instanței de judecată, cum ar fi, imposibilitatea de formare a completului de judecată, aflarea unui judecător în concediu anual de odihnă, depunerea demersurilor de participanții la proces în vederea soluționării unor aspecte de procedură, depunerea cererilor de recuzare și examinarea acestora, sesizarea Colegiului Curții Supreme de Justiție privind ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate pe marginea mai multor norme legale și suspendarea procesului până la expunerea Curții Constituționale, ș.a.
28. Sugerează excluderea termenelor ce nu pot fi imputate instanței de judecată și expunerea în sensul duratei procedurilor pentru perioada: în gestiunea Curții Supreme de Justiție (1 an 7 luni 1 zi): 04.10.2016 - 15.12.2016 (2 luni, 11 zile); 07.09.2017 - 26.10.2017 (1 lună, 19 zile); 08.12.2017 - 16.02.2018 (2 luni, 8 zile); 30.03.2018 - 22.04.2019 (1 an 23 zile); în gestiunea Curții de Apel Chișinău (3 luni 29 zile): 24.05.2019 - 14.07.2019 (1 lună, 20 zile); 03.09.2019 - 11.11.2019 (2 luni, 8 zile); Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2019, de respingere a cererilor, ca neîntemeiate. în gestiunea Curții Supreme de Justiție (8 luni 25 zile): 29.12.2019 - 23.09.2020 (8 luni 25 zile); încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2020, de declarare a recursurilor ca inadmisibile.
29. Suplimentar, reprezentantul pârâtului accentuează că rezonabilitatea duratei procedurilor în perioada 04 octombrie 2016 - 05 iulie 2019, a fost constatată prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2019, prin care s-a respins cererea de accelerare a examinării cauzei.
30. În baza celor expuse, cât și în urma analizei raportului motivat, menționează Ministerul Justiției că instanțele judecătorești au respectat cu strictete dreptul părților la examinare în termen rezonabil a cauzei, precum și în comportamentul acestora nu se denotă o oarecare lipsă de diligență. De asemenea, observă, în baza calculului expus *supra*, perindarea în cadrul instanțelor, a unei perioade de examinare, de către toate instanțele, de 2 ani 7 luni și 25 zile. Respectiv, consideră că nu se atestă o tergiversare a examinării cauzei.

31. Remarcă, faptul că termenul rezonabil urmează a fi apreciat în colaborare și cu alte principii relevante, în vederea asigurării desfășurării procesului cu respectarea tuturor rigorilor fundamentale, cum ar fi: principiul egalității de tratament, principiul contradictorialității și egalității în drepturile procedurale a participanților la proces. De menționat, că examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și prin urmare, nu poate prevala asupra altor componente.
32. Astfel, susține că perioada de examinare nu poate fi pusă exclusiv în sarcina instanțelor judecătorești, în prezența unui dosar masiv, de o complexitate deosebită, cu un număr impunător de reclamânți și respectiv - nenumărate demersuri din partea acestora și/sau reprezentanții lor. Aceste circumstanțe urmează a fi coroborate și cu faptul examinării cauzei în complet, fapt ce complică situația și totodată impune și coordonarea exactă a agendei tuturor judecătorilor, care au concomitent în gestiune și alte dosare relevante, program ce posedă o probabilitate ridicată de a nu coincide cu ceilalți judecători, în funcție de numărul persoanelor în complet. Nu în ultimul rând, concediile judecătorilor nu pot fi apreciate drept tergiversare a examinării cauzei, or, un judecător este și el o ființă umană, ce dispune de plenitudinea drepturilor conferite de către legislația muncii.
33. Realizând o apreciere, prin cumul, a criteriilor în dependență de care se apreciază rezonabilitatea termenului de examinare a cauzei civile, Ministerul Justiției a considerat că perioada de referință în cauza principală nu depășește limita rezonabilității pentru astfel de cauze.
34. Referitor la pretenția privind încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat, Ministerul Justiției afirmă că prin prisma raportului motivat prezentat, reiese cu certitudine lipsa nerezonabilității duratei procedurilor, în urma elucidării circumstanțelor de fapt pe cauza nominalizată. Subliniază că sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă doar pe seama reclamantului, însă urmează a fi apreciat individual pentru fiecare caz aparte, luându-se în considerare argumentele ambelor părți din proces.
35. Susține Ministerul Justiției că în acest sens, se află în imposibilitate de a proba lipsa suportării de către reclamant a prejudiciului moral, or, atât timp cât ultimul nu a probat existența *de facto* a acestui prejudiciu, or, *apriori*, nu se poate constata lipsa a ceea ce nu există.
36. Cu privire la pretenția reclamantului de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, Ministerul Justiției menționează că la aprecierea costurilor și cheltuielilor judiciare, instanța de judecată urmează a se conforma unor principii de bază, în particular, costurile și cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate și cheltuielile trebuie să fie rezonabil ca și quantum și necesare pentru proceduri în speță.

Elucidarea prezenței și poziției participanților la proces:

37. În ședință de judecată, atât reclamantul Bîrnaz Ghenadie cât și reprezentantul său, avocatul Ștefan Niță au solicitat admiterea acțiunii în temeiul circumstanțelor de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.
38. Reprezentantul pârâtului, Ministerului Justiției, Alexandru Vicol, în ședință de judecată a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată pe motivele invocate în referință.
39. Reprezentantul intervenientului accesoriu Ministerul Finanțelor, în ședință de judecată nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, locul și ora examinării cauzei.

Aprecierea instanței de judecată a argumentelor părților și cadrul legal aplicabil situației litigioase:

40. Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.
41. În ședință de judecată s-a constatat că la 05 octombrie 2016, Bîrnaz Ghenadie a depus în adresa Curții Supreme de Justiție, cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.607/25 din 20 septembrie 2016, cu privire la examinarea în ședință închisă a sesizărilor Procurorului General Interimar Eduard Harunjen referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în privința unor judecători și nr.608/25 din 20 septembrie 2016, la sesizările Procurorului General Interimar Eduard Harunjen prin care s-a decis eliberarea acordului pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală de reținere, de aducere silită, de arestare și de percheziție în privința judecătorilor (...) Ghenadie Bîrnaz, Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău. (f.d.9-11).
42. Separat, la 17 octombrie 2016, reclamantul Bîrnaz Ghenadie a depus în adresa Curții Supreme de Justiție, cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea Hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii nr. 607/25 28 septembrie 2016, cu privire la examinarea în ședință închisă a sesizărilor Procurorului General Interimar Eduard Harunjen, referitor la eliberarea acordului la urmărirea penală în privința unor judecători și ex-judecători, inclusiv în privința judecătorului Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, Ghenadie Bîrnaz și nr. 608/25 din 20 septembrie 2016 privind admiterea sesizărilor Procurorului General Interimar Eduard Harunjen, prin care s-a decis eliberarea acordului pentru urmărirea penală în privința unor judecători și ex-judecători și darea acordului la pornirea urmăririi penale în baza infracțiunilor prevăzute de art. 307 alin.(2) lit.c) Cod penal în privința judecătorului Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, Ghenadie Bîrnaz.(f.d.12-14).
43. Prin Încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2016, acțiunile reclamantului Bîrnaz Ghenadie, au fost conexate într-o singură procedură cu alte 13 cauze similare, atribuindu-i-se numărul (3-13/16) 3-1/17).

44. Prin Încheierea Curții Supreme de Justiție din 22.04.2019, cererea de chemare în judecată depusă de Bîrnaz Ghenadie și alții împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea hotărârilor, a fost transmisă conform competenței Curții de Apel Chișinău.
45. Astfel, la 11 noiembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a emis Hotărârea nr.3-113/19, prin care a respins ca neîntemeiată acțiunea în contenciosul administrativ, la cererile de chemare în judecată depuse de Bîrnaz Ghenadie și alții, împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și terțului Procuratura Generală, cu privire la anularea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii nr. 607/25 și nr.608/25 din 20 septembrie 2016, nr. 622/16 din 28 septembrie 2016 și nr.623/26 din 29 septembrie 2016, constatarea încălcării art. 6 & 1 CEDO (*f.d.16-55*).
46. Succesiv, la 23 septembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a emis Încheierea nr.3ra-360/2020 prin care a declarat inadmisibile recursurile depuse de Bîrnaz Ghenadie și alții. (*f.d.56-123*)
47. Pornind de la circumstanțele de fapt, constatate supra, instanța de judecată determină că termenul general de examinare a cauzei civile evidențiate, a constituit aproximativ 3 ani și 11 luni.
48. Din conținutul raportului prezentat de Ministerul Justiției, reiese că examinarea cauzei nominalizate a parcurs în total două instanțe, instanța de fond și instanța de recurs.
49. În cadrul examinării cererii de chemare în judecată în instanța de fond, la Curtea Supremă de Justiție au avut loc 29 ședințe de judecată în perioada 17 octombrie 2016 – 22 aprilie 2019. Din ședințele de judecată enumerate, instanța de judecată constată că 15 ședințe de judecată au fost întrerupte în urma demersurilor de amânare, constatării imposibilității examinării cauzei în lipsa unor participanți la proces, neprezentarea tuturor participanților la proces, acordarea termenului pentru studierea dosarului sau prezentarea unor probe noi. Totodată, se atestă că 9 ședințe de judecată în perioada 22 mai 2018 – 18 aprilie 2019, nu au avut loc, ca urmare a imposibilității formării completului de judecată iar 5 ședințe de judecată au fost întrerupte în vederea examinării cererilor de recuzare înaintate judecătorilor și cererilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu suspendarea procesului de judecată.
50. La examinarea cererii de chemare în judecată în instanța de fond, în urma remiterii dosarului la Curtea de Apel Chișinău conform competenței stabilite de rigorile Codului Administrativ, instanța de judecată remarcă că au avut loc 5 ședințe de judecată în perioada 09 septembrie 2019 – 11 noiembrie 2019, la 11 noiembrie 2019 colegiul a dispus deliberarea și pronunțarea dispozitivului hotărârii, cu respingerea cererii de chemare în judecată.
51. Succesiv, din raportul prezentat se relevă că la depunerea cererilor de recurs de reclamantii cauzei de contencios administrativ, în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost numită ședința de examinare a admisibilității recursurilor pentru data de 25 martie 2020.

52. Astfel, instanța de judecată desprinde din conținutul raportului Ministerului de Justiție, la examinarea cererilor de recurs, au avut loc 6 ședințe de judecată în perioada 25 martie 2020 – 23 septembrie 2020, dintre care 5 au fost amânate din motivul necesității studierii suplimentare, având în vedere că dosarul este de complexitate mare cu implicarea mai multor participanți la proces.
53. Invocând încălcarea drepturilor sale garantate de legislația națională și CEDO, Bîrnaz Ghenadie a promovat în instanță o acțiune în temeiul Legii 87 din 21 aprilie 2011, solicitând constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral de 50 000 lei.
54. Analizând argumentele expuse de participanții la proces, în raport cu normele legale aplicabile speței, verificând dacă autoritățile statului au întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării cauzei în termen rezonabil, instanța de judecată a constatat, că acțiunea lui Bîrnaz Ghenadie este parțial întemeiată, iar în susținerea acestei concluzii, se impun a fi precizate următoarele.
55. Instanța de judecată notează că la art.6 par.1 al Convenției Curții Europene a Drepturilor Omului este înscrisă o garanție de ordin general, aceea a ”termenului rezonabil”, în care orice persoană are dreptul să fie judecată, fiind formulată drept ”**principiul celerității procedurilor judiciare**”. Prin impunerea respectării unui ”termen rezonabil” pentru înfăptuirea actului de justiție, Convenția subliniază importanța faptului că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură să compromită eficacitatea și credibilitatea (CEDH, 23.10.1990 §74, 27.10.1994, *Katte Klitsche de la Grange c/Italia*), statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, nu numai pentru aceea a organelor judiciare. Înalta Curte a subliniat că numai întârzierile imputabile autorităților judiciare competente pot să conducă la eventuala constatare a depășirii unui termen rezonabil în care trebuie să fie judecată orice cauză, depășire contrară dispozițiilor Convenției. Chiar și în sistemele judiciare ce consacră principiul conducerii procesului de către părți, atitudinea acestora nu dispensează pe judecător de a asigura celeritatea lui, impusă de dispozițiile art. 6 par.1 din Convenție (CEDH, 26 februarie 1995, *precit §93, 01 iulie 2008 Tașchină c/România*), fiind evidențiat astfel rolul activ al judecătorului în materie.
56. În acest sens, Curtea europeană a decis în repetate rânduri că dispozițiile art.6 par.1 obligă statele contractante să-și organizeze sistemul judiciar în așa fel încât acesta să corespundă tuturor exigențelor textului, inclusiv aceleia de a soluționa orice litigiu într-un termen rezonabil, dincolo de dificultățile generate de diverși factori care pot întârzia procedurile judiciare naționale (CEDH 27.06.2000 *Frydlander c/ Franța, Recueil 2000-VII, §43; 10.07.2003 Hartman c/Republique Tchique, Recueil 2003-VIII, §73*). Curtea a admis că supraîncărcarea temporară a rolului unui tribunal nu angajează responsabilitatea internațională a statelor contractante dacă acestea adoptă cu promptitudine măsurile de natură să remedieze o asemenea situație, în care apare ca

justificată chiar stabilirea unei anumite ordini provizorii în soluționarea cauzelor, întemeiate pe urgența și importanța lor. Curtea europeană notează că urgența soluționării unei cauze crește în timp, astfel, dacă mijloacele folosite se dovedesc insuficiente, statul în cauză este obligat să adopte altele mai eficiente, pentru a se conforma exigențelor art.6 parag.1 Or, faptul că situațiile de aglomerare a rolului instanțelor de judecată au devenit curente, nu mai poate justifica durata excesivă a procedurilor judiciare (*CEDH, 7.07.1989, Union Alimentaria Sandres SA c/Spania, seria A, §157, § 40.*).

57. La aprecierea caracterului termenului rezonabil al duratei unei proceduri judiciare, Înalta Curte a precizat că se impune analiza a fiecărei cauze în parte, în funcție de circumstanțele sale, precum și prin raportarea la criteriile consacrate în materie de jurisprudența Curții: complexitatea cauzei în fapt și în drept: comportamentul părților din proces și comportamentul autorităților statale competente.
58. Referitor la complexitatea obiectului examinării, instanța de judecată atestă că în cadrul examinării cauzei nu au adresate și nici soluționate incidente procesuale în vederea elucidării unor circumstanțe relevante pentru examinarea fondului cauzei.
59. La aprecierea comportamentului reclamantului, instanța de judecată menționează că Bîrnaz Ghenadie a întreprins acțiunile necesare, a manifestat un comportament activ, fiind prezent la ședințele de judecată pe marginea examinării cauzei principale, inclusiv a înaintat cerere de accelerare a examinării cauzei, ceea ce denotă că reclamantul deține o miză de o importanță deosebită în examinarea cauzei.
60. Astfel, se atestă că încălcarea termenului rezonabil de examinare a procedurii judiciare nu poate fi imputată lui Bîrnaz Ghenadie, și pe cale de consecință urmează a fi analizat comportamentul autorităților judecătorești implicate la examinarea cererii de chemare în judecată. Or, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a termenului rezonabil de examinare a cauzei și a lipsei suportării unui prejudiciu moral, revine în exclusivitate statului.
61. Referitor la aprecierea mizei reclamantului, instanța de judecată constată existența unei semnificații speciale a obiectului litigiului dedus judecării. Circumstanțele ce reflectă că miza reclamantului este de o importanță deosebită, este faptul că în urma emiterii hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii contestate în cauza nominalizată, reclamantul a fost suspendat din funcția de judecător, cu efectuarea unor acțiuni de urmărire penală.
62. Este de notat faptul că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, s-au făcut precizări importante referitoare la aplicarea principiului celerității procedurilor judiciare în situații concrete de soluționare a unor cauze civile, în sensul larg. Astfel, Curtea a decis că atunci când un angajat consideră că i-a fost desfăcut sau suspendat ilegal contractul de muncă de către angajatorul său, are un interes personal considerabil să obțină rapid o decizie judecătorească cu privire la legalitatea acestei măsuri, având în vedere că urmare a unei concedieri sau suspendări, angajatul în cauză pierde practic

mijloacele sale de subzistență (*CEDH, 27.06.2000 precit.45; 10 martie 2009, Martin c/ România, §41*).

63. Mai mult, Curtea a subliniat că se impune o diligență deosebită din partea autorităților statale investite cu soluționarea unei cauze judiciare și atunci când obiectul ei prezintă importanță financiară capitală pentru reclamanti, importanță ce privea activitatea lor profesională (*CEDH, 25.09.2007 De Clerk c/ Belgia, §70*).
64. În baza celor elucidate, instanța de judecată constată că autoritatea responsabilă de examinarea cauzei în termen rezonabil a procedurilor judiciare, care este statul Republica Moldova, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea examinării cu celeritate a cererii de chemare în judecată, ceea ce constituie în sine o încălcare a dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 par.1 al Convenției Curții Europene a Drepturilor Omului. Firește, o întârziere în examinarea cauzei ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Însă nu este admisibil ca întârzierea să prejudicieze esența dreptului protejat și garantat de art.6 par.1 din Convenție (*Immobiliare vs Italy, nr. 22774/93, § 74*).
65. Corespunzător, analizând materialele dosarului în coroborare cu normele legale elucidate *supra*, instanța de judecată constată că cerința reclamantului Bîrnaz Ghenadie cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil este întemeiată și urmează a fi admisă. Or, pârâțul Ministerul Justiției, nu a exercitat sarcina probațiunii lipsei nerezonabilității termenului de examinare a cauzei nominalizate și a lipsei suportării unui prejudiciu moral. Pe cale de consecință, instanța de judecată constată încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a reclamantului Bîrnaz Ghenadie, în cauza civilă 3ra-360/2020, la 3-13/16(3-17/16, 3-1/17) (3-113/19 CA Chișinău) (3ra-306/2020).
66. Sub aspectul pretenției de încasare a prejudiciului moral suportat de reclamant, instanța de judecată consideră necesar a elucidă următoarele prevederi legale incidente raportului juridic litigios.
67. Conform art. 2 alin. (3) al Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.
68. Articolul 2 alin. (6) al Legii enunțate, statuează că mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea

cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

69. Astfel, la aprecierea cuantumului compensației pentru prejudiciu moral, instanța de judecată trebuie să țină cont de comportamentul părților, importanța procesului pentru reclamant, precum și de durata examinării procedurii judiciare, fiind apreciat ce a pierdut persoana pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial, atât la moment, cât și pentru viitor.
70. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțe în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al reclamantului.
71. Despăgubirea acordată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în legătură cu daunele morale este menită să furnizeze o compensație financiară pentru un prejudiciu moral, cum ar fi suferințe fizice sau psihice. Dacă se stabilește existența unor astfel de daune și în cazul în care Curtea consideră că este necesară o compensație bănească, ea va face o evaluare pe o bază echitabilă, luând în considerare standardele care decurg din jurisprudența sa.
72. Reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a survenit încălcarea examinării în termen rezonabil, precum și de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita autorităților publice, de durata încălcării și de importanța obiectului examinării cauzei în termen rezonabil pentru Bîrnaz Ghenadie, instanța de judecată va admite parțial cerința reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea hotărârilor judecătorești în termen rezonabil, prin adjudecarea în contul reclamantului din contul bugetului de stat a sumei de 25 000 lei, în rest, pretențiile ce exced suma adjudecată, urmând a fi respinse.
73. Instanța reiterează, că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral adjudecat reclamantului, au fost luate în considerație toate circumstanțele cauzei, inclusiv, comportamentul autorităților statului, miza urmărită de reclamant în cadrul procesului de judecată și perioada de examinare a procedurii judiciare, care este de 3 ani 11 luni și 19 zile (04.06.2016 – 23.09.2020).
74. Sintetizând cele expuse *supra* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 - 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea reclamantului Bîrnaz Ghenadie este parțial întemeiată și urmează a fi admisă în parte.
75. În conformitate cu art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Bîrnaz Ghenadie împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral.

Se constată încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a reclamantului Bîrnaz Ghenadie, în cauza civilă 3ra-360/2020, la 3-13/16(3-17/16, 3-1/17) (3-113/19 CA Chișinu) (3ra-306/2020).

Se încasează de la stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bîrnaz Ghenadie suma prejudiciului moral de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei.

În partea pretenției lui Bîrnaz Ghenadie împotriva Ministerului Justiției privind repararea prejudiciului moral, ce excede suma de 25 000 lei, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Stratulat
judecătorul

Gheorghe